

Priloga 1: KATEGORIZACIJA OBRATOV IN POSEBNI BIOVARNOSTNI UKREPI

KATEGORIZACIJA OBRATOV S PRAŠIČI IN POSEBNI BIOVARNOSTNI UKREPI ZA OBRATE S PRAŠIČI

Izrazi, uporabljeni v tej prilogi, pomenijo naslednje:

1. **reja prašičev na prostem** je občasna ali stalna reja prašičev na neutrjenem zemljišču, ki je ograjeno na način, ki preprečuje stike prašičev z divjimi prašiči;
2. **izpust za prašiče** je površina ob hlevu, ki je namenjena gibanju prašičev na prostem in je:
 - ograjena na način, ki preprečuje stike prašičev z divjimi prašiči, in
 - urejena tako, da je preprečeno izlivanje, izpiranje ali odtekanje izcedkov v površinske ali podzemne vode ali v okolje.

I. Kategorizacija obratov s prašiči

Vrste obratov s prašiči glede na način reje so:

- a) **nekomercialni obrati s prašiči** (v nadaljnjem besedilu: NKOP): obrati, ki izpolnjujejo pogoje iz pravilnika, ki ureja identifikacijo in registracijo prašičev, in se njihovi proizvodi uporabljajo za lastno domačo porabo, ter obrati s prašiči, ki se ne redijo za prehrano, če ne zapuščajo obrata;
- b) **komercialni obrati s prašiči** (v nadaljnjem besedilu: KOP): obrati, v katerih se prašiči redijo za prodajo oziroma za premik v druge obrate za nadaljnjo rejo ali za zakol ali ki prodajajo proizvode in surovine, pridobljene od prašičev;
- c) **obrati z rejo prašičev na prostem** (v nadaljnjem besedilu: RPP): obrati s prašiči, kjer se prašiči občasno ali stalno redijo na prostem; lahko so NKOP ali KOP; v to kategorijo obratov sodijo tudi obrati z izpustom in obore z divjimi prašiči.

II. Posebni biovarnostni ukrepi za obrate s prašiči

Vsak obrat s prašiči, ne glede na vrsto obrata, mora poleg splošnih biovarnostnih ukrepov iz 5. člena tega pravilnika izpolnjevati tudi naslednje ukrepe:

- a) imeti nastanitvene prostore za prašiče in pripadajoče stranske prostore v dobrem splošnem gradbenem stanju;
- b) imeti objekte, v katerih se redijo prašiči, zgrajene oziroma ograjene tako, da onemogočajo dostop divjih prašičev, in drugih živali;
- c) imeti objekte, kjer so nastanjeni prašiči, označene z napisom, iz katerega je razvidno, da gre za rejo prašičev in da je prepovedan vstop nepooblaščenim osebam in krmljenje prašičev;
- č) prašiče rediti na način, ki onemogoča kakršenkoli stik s prašiči iz drugih obratov, z divjimi prašiči ali z divjimi prašiči v oborah;
- d) imeti obrate s prašiči z izpustom ograjene tako, da se prepreči uhajanje prašičev ter neposredni stik z divjimi prašiči; označeni morajo biti z napisom iz točke c) tega odstavka;
- e) prašiči ne smejo prihajati v stik s katerikoli deli prašičev ali divjih prašičev, ki se nahajajo izven obrata, vključno z uplenjenimi ali poginulimi divjimi prašiči, njihovim mesom ali živalskimi stranskimi proizvodi (v nadaljnjem besedilu: ŽSP);
- f) imeti osvetlitev nastanitvenih prostorov v skladu s predpisom, ki ureja zaščito rejnih živali.

III. Posebni biovarnostni ukrepi reje za NKOP

- (1) Poleg ukrepov iz prejšnjega poglavja veljajo za NKOP tudi naslednji ukrepi:
 - a) vsak obrat s prašiči je registriran (G-MID) v skladu s predpisi, ki urejajo identifikacijo in registracijo prašičev;
 - b) izvajalec dejavnosti izvaja splošni biovarnostni ukrep – menjavanje oblačil in obutve ob vstopu v objekt s prašiči in ob izstopu iz njega;
 - c) v obratu ni dovoljeno rediti plemenskih svinj ali merjascev, ki se uporabljajo za pripust ali osemenjevanje.
- (2) Če sta zaradi širjenja oziroma pojavov bolezni kategorije A stopnja ogroženosti oziroma tveganje za vnos bolezni v obrate s prašiči povečana, veljajo za NKOP poleg ukrepov iz prejšnjega odstavka in ukrepov iz 11. člena tega pravilnika tudi naslednji biovarnostni ukrepi:
 - a) vsak prihod prašiča na obrat izvajalec dejavnosti najpozneje v treh dneh od nastale spremembe prihlasi v CRPš;
 - b) vsak zakol prašiča v obratu izvajalec dejavnosti najmanj 24 ur pred zakolom prihlasi v CRPš;
 - c) če je izvajalec dejavnosti tudi lovec, najmanj 48 ur po izvajanju zadnjih lovskih aktivnosti ne sme vstopati v objekte s prašiči.

IV. Posebni biovarnostni ukrepi reje za KOP

- (1) Poleg biovarnostnih ukrepov iz II. in III. Poglavja te priloge, razen točke c) prvega odstavka III. poglavja te priloge, mora vsak KOP načrt biovarnosti iz 6. člena tega pravilnika imeti:
 - a) načrt obrata z vrisanimi objekti za rejo živali, skladiščnimi prostori, potmi za dostop do posameznih objektov, prostorom za shranjevanje kadavrov;
 - b) določena čista in nečista območja za osebje, ki ustrezajo tipologiji obrata;
 - c) opredeljene postopke ob prihodu novih živali na obrat;
 - č) opredeljene postopke, sredstva in opremo za čiščenje in razkuževanje objektov, prevoznih sredstev in opreme;
 - d) opredeljena higienska pravila za osebje;
 - e) predpisana pravila o prehrani v obratu za zaposlene delavce, ki prihajajo v stik s prašiči;
 - f) predpisana pravila za zaposlene glede izvajanja reje prašičev izven obrata;
 - g) predvidene programe izobraževanj in ozaveščanj za zaposlene delavce na obratu;
 - h) določene ukrepe za zagotavljanje ločenosti med proizvodnimi enotami; preprečiti je treba (neposreden ali posreden) stik prašičev z ŽSP ter z drugimi proizvodnimi enotami;
 - i) določeno vodenje evidence o opravljenih pregledih in vzdrževanju biovarnostnih ukrepov na obratu; evidenca vsebuje podatke o dnevu pregleda, ugotovljenih pomanjkljivostih in dnevu oziroma roku odprave pomanjkljivosti.
- (2) Vsebine iz II. poglavja dela A te priloge in iz prejšnjega odstavka se glede na velikost in način reje smiselno vključijo v načrt biovarnosti za KOP.
- (3) Uprava na svoji spletni strani objavi smernice in priporočila glede priprave načrta biovarnosti za KOP in RPP.

V. Posebni biovarnostni ukrepi in pogoji reje za RPP

Poleg biovarnostnih ukrepov iz II. poglavja in glede na kategorijo reje biovarnostni pogoji iz III. oziroma IV. poglavja te priloge velja za RPP tudi, da je:

- a) način reje (izpust oziroma prosta reja) evidentiran v CRPš;

- b) izpust oziroma območje proste reje ograjeno tako, ki preprečuje stike prašičev z divjimi prašiči oziroma drugimi prostoživečimi živalmi (npr. dvojne ograje, električne ograje). Zahteve in priporočila glede ograj so navedeni v VII. točki te priloge in so objavljeni tudi na spletni strani Uprave.

VI. Preprečevanje stikov med domačimi in divjimi prašiči

- (1) Reja prašičev na prostem (izpust ali celotna reja) se izvaja tako, da je zemljišče za rejo na prostem ograjeno tako, da je preprečen stik med domačimi in divjimi prašiči.
- (2) V izpust ali rejo na prostem se lahko vstopi ali izstopi le skozi vhode in izhode, ki so zaprti oziroma se dajo zapreti.
- (3) Ograja za preprečevanje stikov med domačimi in divjimi prašiči je sestavljena iz dveh ograj:

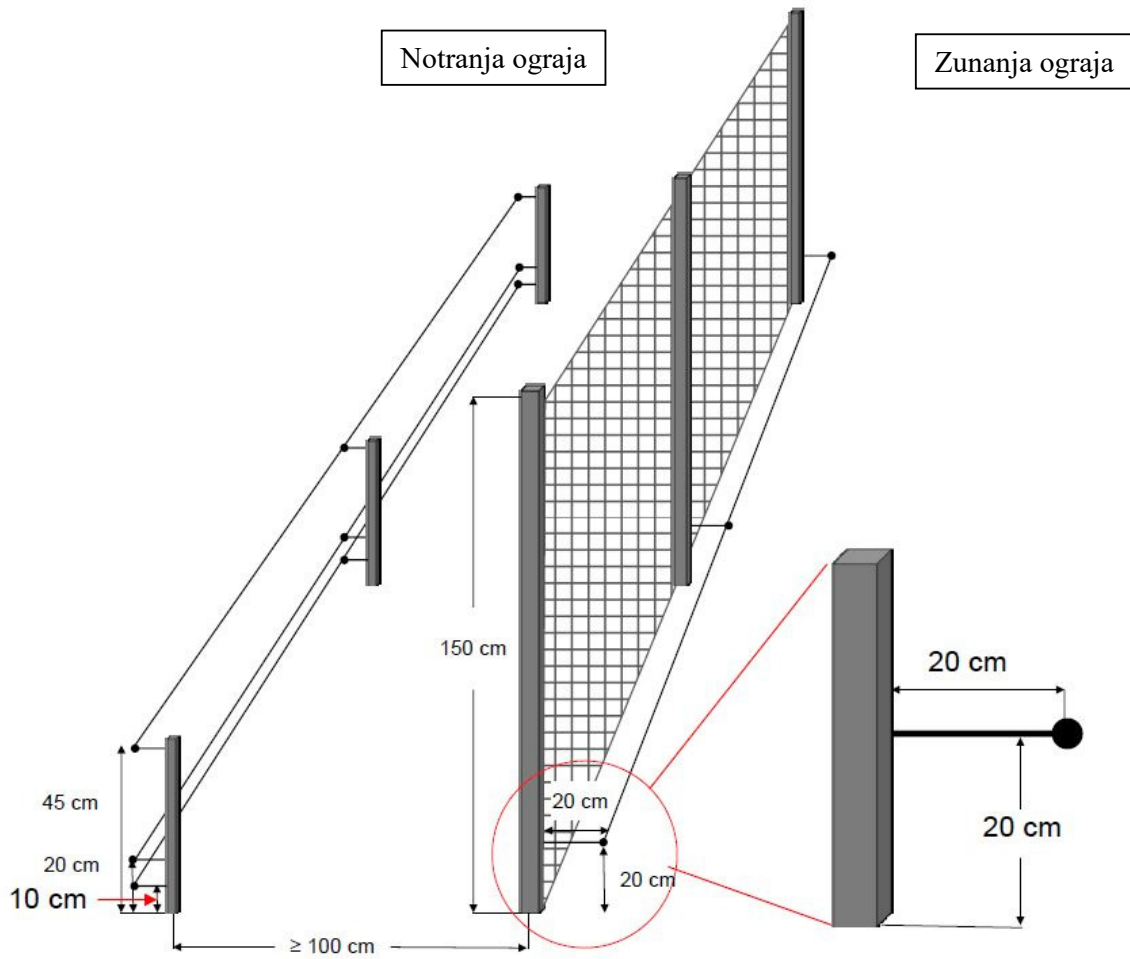
1. zunanja ograja:

- a) je visoka najmanj 1,50 metra nad tlemi; izdelana je tako, da je onemogočeno njeno spodkopavanje oziroma izkopavanje;
- b) lahko je:
- polna stena z izdelanimi temelji, npr. zid, polna stena iz lesa;
 - pletena mrežna ograja – gosto pletena mreža, trdnost ograje tipa S (močna), z zaščito pred spodkopavanjem; priporočena gostota pletenja je zelo gosta spodaj, proti vrhu je lahko večja; debelina napenjalne žice je najmanj 2,45 mm; mreža naj bo pletena, nevarjena, pocinkana ter iz žice premera min 1,9 mm;
 - elektromreža;
- c) za zaščito pred spodkopavanjem je treba ograjo zakopati najmanj 20–50 cm v zemljo ali dobro zasidrati oziroma se lahko na zunanjo stran ograje v višini 20 cm nad tlemi in 20–40 cm od zunanje ograje, napelje žica, ki je pod električno napetostjo;
- č) da se onemogoči dostop v izpust mladičem divjih prašičev, je zunanja ograja gosto pletena mreža tudi, če se v izpustu ali reji na prostem ne redijo pujski;

2. notranja ograja:

- a) namenjena je preprečevanju dostopa prašičev do zunanje ograje
- b) lahko je:
- sestavljena iz žic, ki prevajajo električni tok. Uporabiti je treba vsaj dve, v primeru vodečih svinj z mladiči pa vsaj tri žice. V primeru uporabe treh žic je višina vgradnje prve (za pujske) na višini 10 cm od tal. Za drugi dve žici pa je višina vgradnje 20 in 45 cm od tal, ali
 - pletena mrežna ograja, z zaščito pred spodkopavanjem ali izkopavanjem kot pri zunanji ograji; višina ograje je najmanj 110 cm;
- c) prostor oziroma razdalja med obema ograjama je takšna, da se prepreči neposreden stik med divjim in domačim prašičem, tudi če divji prašič poškoduje zunanjo ograjo. Najmanjša razdalja med zunanjo in notranjo ograjo je 100 cm;
- č) vmesni prostor med ograjama mora biti skrbno urejen in pregleden, predvsem pri uporabi električne ograje, saj lahko rast vegetacije med ograjama povzroči kratek stik, s čimer je funkcija ograje oslABLJENA oziroma onemogočena;
- d) prostor med ograjama in brezhibnost ograje je treba redno preverjati in jo po potrebi popraviti;
- e) na območju vhodov in izhodov je prav tako treba upoštevati načelo dvojne ograje.
- (4) Ne glede na določbe 2. točke prejšnjega odstavka dvojna ograja ni potrebna, če je zunanja ograja v skladu s točko a) ter prvo in tretjo alinejo točke b) 1. točke prejšnjega odstavka.

VII. Primeri ograj za preprečevanje stikov med domačimi in divjimi prašiči
Skica primera dvojne ograje za reje s pujski (tri električne žice)

Skica primera dvojne ograje (dve električni žici)

